

Hvad indeholder Collinske Samling 19, 4°?

af H.C. Andersen-udgiver Jørgen Skjerk

Carl S. Petersen: *Afhandlinger til dansk Bog- og Biblioteks Historie*, 1949, har et afsnit om: *Den Collinske Manuskriptsamling*. Denne samplings tyngdepunkt er manuskripter af Poul Møller, H.C. Andersen og Holger Drachmann. - Med 120 numre i folio og 540 i kvart fylder samlingen henved 45 meter.

Ved gavebrev af 18.6.1905 skænkede etatsråd Jonas Collin forfattermanuskripterne til Det kongelige Bibliotek.

I den *Collinske Samling*, som er fællesbetegnelsen, indgår også den store *Collinske Brevsamling*, som etatsrådinde Benedicte Collin, f. Knudtzon, efter sin mands død ved gavebrev af 2.11.1905 skænkede Det kongelige Bibliotek. Den fylder 6 meter, fordelt på 15 afsnit (iflg. Carl S. Petersen: *Det kongelige Biblioteks Haandskriftsamling*, 1943). Her findes breve fra og til mange andre end H.C. Andersen, der dog udgør hovedvægten. (Mange endnu utrykte).

Manuskripterne er registrerede i Lauritz Nielsen: *Katalog over danske og norske Digteres Originalmanuskripter i Det kongelige Bibliotek*, 1943, hvor samlingen - sammen med andre - omtales i indledningen s. XVI-XVII og XXIV-XXXII.

I denne store katalog fylder *H.C. Andersen-afsnittet* s. 10-26 med et par tilføjelser s. 343. (De senere indgåede H.C. Andersen-manuskripter må søges i katalogværelsets skuffer - ligesom Laage-Petersens og Arne Portmans senere samlinger, over hvilke der findes specielle kataloger).

Dette afsnit er hovedsagelig *Collinske Samling*, men enkelte punkter er fra den *Abrahamske Manuskriptsamling* og en hel del fra *Ny kgl. Samling*, med flere numre. For *brevsamlingen* findes ingen trykt katalog. Her må søges i æsker med kortkatalog placeret i Det kongelige Biblioteks Informationssal.

Katalogens s. 14-15 omtaler *Collinske Samling, 19, 4°* "Digte, Udkast, Kladder og (for største Delen rettede) Renskrifter".

Overraskende var det her i manuskriptsamlingerne at finde flere hundrede vers eller digte, der aldrig havde været trykt. Dette kunne konstateres ved hjælp af Birger Frank Nielsens *H.C. Andersen bibliografi, 1942*, - forkortet: BFN - og en gennemgang af litteraturen om H.C. Andersen (se Aage Jørgensen: *H.C. Andersen-litteraturen 1875-1968, 1970*). Hvad her manglede, var da formodentlig utrykt. Samlingen er af Lauritz Nielsen ikke specificeret, kun opdelt i 8 afsnit:

1. Samlinger af Digte. 4 Hefter. (61 beskrevne Bl.)
2. Digte med Overskrift. Ordnet alfabetisk efter første Linje. (132 tildels løse Bl.)
3. Digte uden Overskrift. Ordnet alfabetisk efter første Linje. (107 tildels løse Bl.)
4. Improvisationer og Deviser. (49 til dels løse Bl.)
5. Lejlighedsdigte og Stambogsblade. (123 til dels løse Bl.)
6. Prologer og Epiloger. (24 til dels løse Bl.)
7. Karnevalsange o.l. (13 til dels løse Bl.)
8. Forskellige Udkast. (22 løse Bl.)

I en registrant (kopi på Det kongelige Bibliotek - acc. nr. 1971/114 - og i H.C. Andersens Hus) - har jeg opført hvert enkelt vers eller digt og givet manuskript nr.

Omkring 1972-73 blev samlingen restaureret og delvis omordnet og manuskripterne indsat i 23 hæfter med paginerede sider. Registrantens numre er dermed blevet ugyldige. Jeg har overdraget Det kongelige Bibliotek en slags nøgle, der forhåbentlig kan råde bod på dette.

Omkring 1973 skrev jeg en fortegnelse over, hvad jeg havde fundet utrykt i *Collinske Samling 19, 4°*.

Takket være overlærer Leon Andersen, Aarhus tekniske Skole, og hans typografelever er siden 1973 trykt næsten alt, hvad der ikke tidligere har været trykt fordelt i 11 publikationer. (Se *Dansk Bogfortegnelse 1973* og frem til og med 1993).

Det kongelige Bibliotek har fortegnelsen over det utrykte, hvorpå er

anført, i hvilken publikation verset nu er trykt. (Acc: nr. 1991/140 + a jour ført 1993).

De 11 publikationer er:

1. Slagelse-Digte 1974
2. Bouts rimés 1974 (75)
3. H.C. Andersen som hjemme-digter 1977
4. Fra Rim-Smedjen 1981
5. H.C. Andersen som hus-poet 1982
6. H.C. Andersen og Edvard Collin 1985
7. H.C. Andersen og Henriette Collin den ældre 1986
8. H.C. Andersen og Ingeborg Drewsen f. Collin 1987
9. "Amors og Digterens Luner" og "Sangerinden" 1987
10. En rest fra Drewsens visebog 1988
11. "Horace Vernets Maleri" 1993 færdig til at kopiere,
men utrykt.

Udover Collinske Samling 19, 4° er der ved hjælp af Lauritz Nielsens katalog fundet digt-manuskripter i ca. 30 andre samlinger. Og fra de senere indgåede samlinger ovenfor nævnt: Holger Laage-Petersens og Arne Portmans. Også manuskripter fra H.C. Andersens Hus er optegnet - alle i ovennævnte registrant (kat. nr. 1971/114 Jørgen Skjerk, Bidrag til registrering af H.C. Andersens digte) hvor BFN nr. er påført.

For ikke registrerede digte er eventuelt fundet trykkested angivet.

De antagelig utrykte kan man som nævnt finde i særlig fortegnelse - med angivelse af, hvor de over en årrække nu er trykt.

En *samlet* fortegnelse ved registranten optegner BFN-numre, hvortil der er fundet manuskript i ca. 30 samlinger. (Heri ikke optegnet nr. fra Portman, Hersholts katalog, og H.C. Andersens Hus, men numre herfra kan findes i hovedregistranten).

Indgået til Håndskriftafdelingen er følgende:

Slagelse-Digte II (Fortsættelse af "Slagelse-Digte", Aarhus tekniske Skole, 1974, der på 23 sider gengiver 14 siders manuskript fra Collinske Samling 19, 4° - ikke tidligere trykte vers fra H.C. Andersens skoletid i Slagelse).

Denne fortsættelse indeholder 32 digte, størsteparten hidtil utrykte - med

kommentar af Jørgen Skjerk, der desuden redegør for, hvordan den senere eventyrdigter kom i Slagelse Latinskole (112 sider).

"Horace Vernets Maleri. Et Tableau", skrevet til et kunstnerkarneval. Hertil en længere kommentar.

Undertitlen: "Almanaknoter" opstiller en liste på ca. 50 enkelt-digte, der er registreret i almanak-udgaven, men her forsynet med minus. Det angives, at dette skyldes, at digtet ikke findes i BFN-bibliografien. J. Skjerk har prøvet at finde frem til trykkested eller manuskript, hvilket er lykkedes for de flestes vedkommende. Endnu en undertitel lyder: "Fra rodeskuffen". Det drejer sig om ca. 50 personrettede vers eller digte, hvortil der er fundet kommentar til de fleste. Hovedparten har ikke tidligere været trykt. (89 sider).

Nærmere oplysninger om det af Århus tekniske skole trykte H.C. Andersen-materiale fås ved henvendelse til artiklens forfatter, Jørgen Skjerk, Tagensvej 235, 2.mf, 2400 København NV.

Frimærkehandler og jernbanehistoriker Peer Olav Thomassens Fond

Fonden, der er stiftet i 1992, har som formål "Videreførelse af forskningen af fortrinsvis dansk trafik - og kommunikationshistorie" og yder støtte til

- a. anskaffelse af relevant materiale, herunder til den fornødne bevaring, registrering, katalogisering, indbinding, konservering m.v. af det indgåede materiale
- b. udarbejdelse af publikationer, først og fremmest trykomkostninger
- c. studie- og forskningsudgifter, herunder rejsetilskud, og
- d. tilskud til afholdelse af udstillinger, seminarer, kongresser mv.

Ad c: Da fondens midler er af forholdsvis beskeden størrelse (ca. 45.000 kr. årligt til uddeling), vil det ikke være muligt at yde effektiv støtte til forskning inden for de i formålsparagraffen nævnte områder i form af løn.

Ansøgninger vedlagt *curriculum vitae*, eventuel publikationsliste samt anbefaling(er) stiles til Overbibliotekar Erland Kolding Nielsen og sendes til

Det kongelige Bibliotek
Postboks 2149
1016 København K

TELEFON 33 93 01 11
TELEFAX 33 32 98 46

så det er biblioteket i hænde senest 1/10/1994 med morgenposten. Uddelingen forventes at finde sted i december 1994.